

LĒMUMI

KOMISIJAS DELEĢĒTAIS LĒMUMS

(2012. gada 29. jūnijs)

par izmeklēšanām un sodanaudām saistībā ar manipulāciju ar statistikas datiem, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1173/2011 par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā

(2012/678/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

budžeta deficītu un parādu nepareizs atspoguļojums, kas noticis apzināti vai nopietnas nolaidības dēļ, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1173/2011 8. panta 1. punktā.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1173/2011 par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 8. panta 4. punktu,

tā kā:

(1) Regula (ES) Nr. 1173/2011 nosaka tādu sankciju sistēmu, kuras paredzētas, lai sekmētu Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās un korektīvās daļas īstenošanu eurozonā. Tā attiecas uz tām dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro.

(2) Drošu fiskālo datu pieejamībai ir ļoti liela nozīme eurozonas budžeta uzraudzībā. Lai garantētu drošus un neatkarīgus statistikas datus, dalībvalstīm būtu jānodrošina valsts statistikas iestāžu profesionālās neatkarības principa ievērošana atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regulai (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku ⁽²⁾, kā arī saskaņā ar Eiropas Statistikas prakses kodeksu.

(3) Ar Regulu (ES) Nr. 1173/2011 Komisija tiek pilnvarota uzraudzīt ekonomikas un monetāro sadarbību, lai noteiktu un atklātu manipulāciju ar daudzpusējās uzraudzības sistēmas un pārņēmīga budžeta deficīta novēršanas procedūru piemērošanai vajadzīgajiem datiem par vispārējās valdības budžeta deficītu un parādu.

(4) Tāpēc Komisijai būtu jāveic visas vajadzīgās izmeklēšanas, lai apstiprinātu, ka pastāv statistikas datu par faktisko

(5) Ir jāparedz sīki izstrādāti noteikumi par izmeklēšanas procedūrām, sīki izstrādāti sodanaudas apmēra noteikšanas kritēriji, sīki izstrādāti noteikumi, ar kuriem garantē tiesības uz aizstāvību, piekļuvi lietas materiāliem, juridisko pārstāvību un konfidencialitāti, kā arī noteikumi par termiņiem un sodanaudu iekasēšanu.

(6) Komisijas lēmumam par izmeklēšanas sākšanu vajadzētu būt pamatotam, un īstenotajām izmeklēšanām vajadzētu būt samērīgām, t. i., tikai tādām, kas vajadzīgas, lai noteiktu, vai attiecīgie dati par budžeta deficītu un parādu varētu būt nepareizi atspoguļoti.

(7) Uzsākot šādas izmeklēšanas, Komisijai būtu jābūt iespējai veikt pārbaudes uz vietas un pieprasīt informāciju jebkurai struktūrai, kas saskaņā ar Padomes 1996. gada 25. jūnija Regulu (EK) Nr. 2223/96 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā ⁽³⁾ (turpmāk "EKS 95") klasificējama par vispārējās valdības iestādēm centrālā, pavalsts, vietējā vai sociālā nodrošinājuma līmenī.

(8) Lai apstiprinātu aizdomas gadījumos, kad nopietnas pazīmes liecina par attiecīgo datu par budžeta deficītu un parādu nepareizu atspoguļošanu, pirms izmeklēšanas sākšanas Komisijai (*Eurostat*) parasti būtu jāveic metodikas izpētes apmeklējums atbilstīgi 11.b pantam Padomes 2009. gada 25. maija Regulā (EK) Nr. 479/2009 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārņēmīga budžeta deficīta novēršanas procedūru ⁽⁴⁾.

(9) Izvērtējot to, kas uzskatāms par statistikas datu par budžeta deficītu un parādu nepareizu atspoguļojumu Regulas (ES) Nr. 1173/2011 izpratnē, par tādu nebūtu

⁽¹⁾ OV L 306, 23.11.2011., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.

⁽³⁾ OV L 310, 30.11.1996., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 145, 10.6.2009., 1. lpp.

jāuzskata EKS 95 uzskaites noteikumu nepareiza īstenošana, kas nav ne apzinātas, ne nopietnas nolaidības rezultāts. Šo lēmumu nevajadzētu piemērot arī skaidri un pienācīgi izskaidrotām pārskatīšanām, tostarp būtiskām pārskatīšanām, ko metodikas izmaiņu dēļ veic statistikas datiem par visiem vēsturiskajiem gadiem, un maznozīmīgām kļūdām, kā arī situācijām, kad attiecīgā dalībvalsts ir paudusi šaubas un lūgusi Komisijai (*Eurostat*) skaidrojumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 479/2009 10. pantu.

- (10) Eiropas statistikas datu lietotājiem ir tiesiskā palāvība attiecībā uz to, ka šos datus statistikas iestādes ir sagatavojušas profesionāli un rūpīgi. Neapzināta darbība vai bezdarbība būtu uzskatāma par nopietnu nolaidību, ja persona, kas atbildīga par datu par vispārējās valdības budžeta deficītu un parādu sagatavošanu, ir acimredzami pārkāpusi savu rūpības pienākumu.
- (11) Attiecīgās dalībvalsts aizstāvības nolūkos tā būtu pienācīgi jāinformē gan par Komisijas izmeklēšanu sākšanu, gan arī par to rezultātiem. Izmeklēšanu rezultāti būtu jāizklāsta Komisijas ziņojumā, kas nosūtāms Eiropas Parlamentam un Padomei un kas būtu jāpublisko. Komisijai (*Eurostat*) būtu pienācīgi jāinformē Eiropas Statistikas sistēmas komiteja un Eiropas Statistikas pārvaldības konsultatīvā padome.
- (12) Saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem un Eiropas Savienības Tiesas judikatūru būtu jāievēro tiesības uz aizstāvību un konfidencialitātes princips. Attiecīgajai dalībvalstij jo īpaši vajadzētu būt tiesībām izmeklēšanu laikā tikt uzklautai Komisijā, kā arī piekļūt Komisijas sagatavotajiem lietas materiāliem.
- (13) Ieteikumi Padomei par sodanaudas noteikšanu būtu jāpamato tikai ar faktiem, kurus attiecīgā dalībvalsts ir varējusi komentēt.
- (14) Būtu jāparedz sodanaudas apmēra noteikšanas kritēriji. Ar šiem kritērijiem būtu jānodrošina, lai noteiktais ierosinātās sodanaudas apmērs būtu iedarbīgs, atturošs un samērīgs, kā arī atbilstu atsauces summai, ko, ņemot vērā konkrētos apstākļus, palielina vai samazina.
- (15) Šim lēmumam nebūtu jāskar Komisijas (*Eurostat*) pilnvaru īstenošana saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 479/2009.
- (16) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantu šajā lēmumā noteikto pasākumu būtība un veids nepārsniedz to, kas vajadzīgs Regulā (ES) Nr. 1173/2011 izvirzīto mērķu sasniegšanai.

- (17) Šis lēmums būtu jāpiemēro, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem ⁽¹⁾,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS UN DARBĪBAS JOMA

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā lēmumā ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par procedūram, kas jāievēro, izmeklējot tādu statistikas datu par vispārējās valdības budžeta deficītu un parādu nepareizu atspoguļojumu, kas noticis apzināti vai nopietnas nolaidības dēļ, sīki izstrādāti noteikumi par tiesībām uz aizstāvību un konfidencialitāti, sīki izstrādāti sodanaudas apmēra noteikšanas kritēriji, kā arī noteikumi par termiņiem un Regulas (ES) Nr. 1173/2011 8. panta 1. punktā minēto sodanaudu iekasēšanu.

2. Šis lēmums attiecas uz tām dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro.

II NODAĻA

IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRAS

2. pants

Izmeklēšanu sākšana

1. Komisija paziņo attiecīgajai dalībvalstij par lēmumu sākt izmeklēšanu, kā arī informē to par konstatētām nopietnām pazīmēm, kuras liecina par tādu faktu esību, kas veido datu par vispārējās valdības budžeta deficītu un parādu nepareizu atspoguļojumu, kura cēlonis ir manipulācija ar šādiem datiem apzināti vai nopietnas nolaidības dēļ.

2. Izmeklēšanas laikā Komisija (*Eurostat*) drīkst pieprasīt informāciju, iztaujāt personas, veikt pārbaudes uz vietas un piekļūt visu tādu valdības struktūru kontiem, kuras darbojas centrālā, pavalsts, vietējā vai sociālā nodrošinājuma līmenī, saskaņā ar 3.–5. pantā noteiktajām procedūram. Komisija (*Eurostat*) drīkst izmantot šādus izmeklēšanas līdzekļus pa vienam vai kombinējot. Attiecīgās dalībvalsts revīzijas palāta vai citas augstākās revīzijas iestādes var tikt aicinātas palīdzēt un piedalīties, ja tas ir vajadzīgs un tiek darīts, pilnībā ievērojot valsts noteikumus, ar kuriem reglamentē šādu iestāžu darbību.

⁽¹⁾ OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

3. Komisija var izvēlēties nesākt šādu izmeklēšanu, kamēr nav veikta metodikas izpēti apmeklējums saskaņā ar lēmumu, ko Komisija (*Eurostat*) pieņem atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 479/2009.

4. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par lēmumu sākt izmeklēšanu.

3. pants

Informācijas pieprasīšana

1. Pēc Komisijas pieprasījuma jebkura valdības struktūra, kas ir tieši vai netieši iesaistīta attiecīgās dalībvalsts statistikas datu par budžeta deficītu un parādu apkopšanā vai kuras kontus izmanto šo datu apkopšanai (turpmāk "attiecīgā struktūra"), sniedz Komisijai visu informāciju, kas vajadzīga tās izmeklēšanas uzdevuma izpildei. Attiecīgo dalībvalsti informē par visiem attiecīgajai struktūrai izteiktajiem Komisijas pieprasījumiem.

2. Komisija norāda pieprasījuma mērķi, precizējot, ka pieprasījums tiek izteikts atbilstīgi šim lēmumam, un norāda atbildes termiņu, kas ir vismaz četras nedēļas.

4. pants

Iztaujāšana

Lai apkopotu informāciju vai paskaidrojumus par faktiem vai dokumentiem saistībā ar izmeklēšanas priekšmetu un lai dokumentētu atbildes, Komisija var iztaujāt jebkuru personu, kas ir tieši vai netieši iesaistīta statistikas datu par valsts budžeta deficītu un valsts parādu apkopšanā un kas piekrīt iztaujāšanai. Attiecīgo struktūru informē pirms jebkura tās pārstāvja vai darbinieka iztaujāšanas. Iztaujātā persona var pieprasīt attiecīgās struktūras pārstāvja vai jurista palīdzību.

5. pants

Pārbaūžu veikšana

1. Komisijas amatpersonām un citām pavadošajām personām, ko Komisija pilnvarojusi veikt pārbaudi, ir atļauts:

- a) iekļūt visās attiecīgās struktūras telpās;
- b) piekļūt visiem attiecīgās struktūras dokumentiem un kontiem neatkarīgi no šīs informācijas glabāšanas vietas;
- c) saņemt vai iegūt jebkura dokumenta un konta jebkāda veida kopiju vai izrakstu;
- d) aizzīmogot visus dokumentus un kontus, ciktāl un cik ilgi vajadzīgs, lai apkopotu faktiskos izmeklēšanas pierādījumus, taču nekavējot būtiskas attiecīgās struktūras darbības;

e) lūgt jebkuru attiecīgās struktūras pārstāvi vai darbinieku sniegt skaidrojumus par faktiem vai dokumentiem, kas saistīti ar pārbaudes priekšmetu un mērķi, atbilstīgi 4. panta nosacījumiem.

2. Komisijas amatpersonas un citas pavadošās personas, ko Komisija pilnvarojusi veikt pārbaudi, iesniedz rakstisku atļauju, kurā norādīts pārbaudes priekšmets un mērķis, kā arī pārbaudes sākuma datums.

3. Attiecīgā struktūra pilnībā sadarbojas ar Komisiju pārbaudes nolūkā.

4. Attiecīgās dalībvalsts statistikas iestāžu darbinieki pēc Komisijas pieprasījuma aktīvi palīdz Komisijas pilnvarotajām amatpersonām un citām pavadošajām personām. Šajā nolūkā tām ir 1. punktā noteiktās pilnvaras.

5. Ja Komisijas amatpersonas un citas pavadošās personas, ko Komisija pilnvarojusi, konstatē, ka struktūra iebilst pret pārbaudi, kas jāveic saskaņā ar šo pantu, attiecīgā dalībvalsts, ievērojot valsts noteikumus, sniedz tām vajadzīgo palīdzību.

6. Ja saskaņā ar valsts noteikumiem pārbaudes veikšanai ir vajadzīga tiesu iestādes atļauja, Komisija piesakās šādas atļaujas saņemšanai. Šādos gadījumos kopā ar 2. punktā minēto rakstisko atļauju tiek iesniegta arī tiesu iestādes atļauja.

6. pants

Tiesības uz uzklauššanu

Komisija pirms 7. pantā minētā ziņojuma pieņemšanas aicina attiecīgo dalībvalsti iesniegt rakstiskus apsvērumus par provizoriskajiem konstatējumiem.

Komisija to dara rakstiski, norādot šo apsvērumu iesniegšanas termiņu, kas ir vismaz četras nedēļas.

7. pants

Ziņojuma sagatavošana

1. Komisija pieņem ziņojumu, kurā izklāstīti tās konstatējumi un attiecīgās dalībvalsts sniegtie apsvērumi saistībā ar izmeklēšanām, kas veiktas saskaņā ar šo nodaļu, un iesniedz to attiecīgajai dalībvalstij.

2. Komisija šo ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei. Šo ziņojumu publisko.

3. Par izmeklēšanas rezultātiem Komisija (*Eurostat*) informē Eiropas Statistikas sistēmas komiteju un Eiropas Statistikas pārvaldības konsultatīvo padomi.

4. Komisijas ieteikumu Padomei par sodanaudas piemērošanu attiecīgajai dalībvalstij sagatavo, balstoties uz 1. punktā minēto ziņojumu.

8. pants

Ilgums

1. Komisija pieņem 7. pantā minēto ziņojumu ne vēlāk kā desmit mēnešu laikā pēc paziņojuma par lēmumu sākt izmeklēšanu saskaņā ar 2. pantu. Izņēmuma gadījumos, ja izmeklēšanām tiek likti šķēršļi vai ja, lai iegūtu izmeklēšanā vajadzīgo informāciju, ir jāisteno pārmērīgi ilgas procedūras, Komisija var pagarināt šo termiņu par pieciem mēnešiem.

2. Pārbaudes tiek pabeigtas sešu mēnešu laikā pēc to sākšanas datuma. Ārkārtas gadījumos, ja pārbaudēm tiek likti šķēršļi vai ja jāisteno pārmērīgi ilgas procedūras, lai iegūtu ar pārbaudēm saistīto informāciju, Komisija var pagarināt šo termiņu par trīs mēnešiem.

III NODAĻA

TIESĪBAS UZ AIZSTĀVĪBU UN KONFIDENCIALITĀTE

9. pants

Tiesības uz aizstāvību

Uz visiem šā lēmuma īstenošanas veidiem attiecas tiesību uz aizstāvību princips.

10. pants

Piekljuve lietas materiāliem

Attiecīgajai dalībvalstij ir tiesības pēc tās pieprasījuma pieklūt visiem dokumentiem un citiem faktiskajiem materiāliem, ko apkopojusi Komisija un ko varētu izmantot kā apstiprinošus pierādījumus, iesakot Padomei noteikt šai dalībvalstij sodanaudu.

Dokumentus, ko attiecīgā dalībvalsts iegūst, pieklūstot lietas materiāliem, izmanto tikai šajā lēmumā paredzētajos nolūkos.

11. pants

Juridiskā pārstāvība

Attiecīgajai dalībvalstij, visām attiecīgajām struktūrām, visām personām, kuras strādā šādās struktūrās, vai visām citām

attiecīgajām fiziskajām personām izmeklēšanās ir tiesības uz juridisko pārstāvību.

12. pants

Konfidencialitāte un dienesta noslēpums

Lēmuma II nodaļā izklāstītajās izmeklēšanās ievēro konfidencialitātes un dienesta noslēpuma principu. Komisijas amatpersonas un citas pavadošās personas, ko ir pilnvarojusi Komisija, neatklāj tādu izmeklēšanā iegūto informāciju, uz kuru attiecas pienākums ievērot dienesta noslēpumu un konfidencialitāti.

Dokumentus vai informāciju, ko Komisija ieguvusi izmeklēšanas gaitā, izmanto tikai šajā lēmumā paredzētajos nolūkos.

IV NODAĻA

SODANAUDAS APMĒRA NOTEIKŠANAS KRITĒRIJI

13. pants

Maksimālais apmērs

Sodanaudas kopējais apmērs nepārsniedz 0,2 % no attiecīgās dalībvalsts pēdējā oficiālā iekšzemes kopprodukta pašreizējās tirgus cenās, kā noteikts EKS 95, iepriekšējā gadā.

14. pants

Kritēriji attiecībā uz sodanaudas apmēru

1. Komisija nodrošina, lai ieteiktais sodanaudas apmērs būtu iedarbīgs, atturošs un samērīgs. Sodanaudu nosaka, ņemot vērā atsaucē summu, ko var palielināt vai samazināt atkarībā no 3. punktā minētajiem konkrētajiem apstākļiem.

2. Atsaucē summa ir 5 % no nepareizā atspoguļojuma vai nu vispārējās valdības budžeta deficīta, vai dalībvalsts parāda līmenī atkarībā no tā, kam ir lielāka ietekme attiecībā uz konkrētajiem gadiem, uz kuriem attiecas ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru saistītais paziņojums.

3. Ņemot vērā 13. pantā noteikto maksimālo sodanaudas apmēru, Komisija vajadzības gadījumā katrā situācijā ņem vērā šādus apstākļus:

a) nepareizā atspoguļojuma nopietnību un plašāku ietekmi, jo īpaši tā ietekmi uz Savienības nostiprinātās ekonomikas pārvaldības darbību;

b) ir pierādīts, ka datu nepareiza atspoguļošana notikusi nopietnas nolaidības dēļ vai apzināti;

- c) datus nepareizi atspoguļojusi viena struktūra, kas rīkojas individuāli, vai arī nepareizs atspoguļojums ir divu vai vairāku struktūru saskaņotas rīcības rezultāts;
- d) attiecīgās dalībvalsts datu nepareiza atspoguļojuma atkārtošanos, biežumu vai ilgumu; šādos gadījumos atsauces summa ir lielākais konstatētais apmērs, ko reizina ar to gadu skaitu, kuros pēdējā paziņojuma četru gadu periodā notikusi datus nepareiza atspoguļošana;
- e) cik liela ir bijusi attiecīgās dalībvalsts atsauce un sadarbība vai arī – pretējā gadījumā – nevēlēšanās sadarboties pakāpe nepareiza atspoguļojuma konstatēšanā un izmeklēšanas gaitā.

15. pants

Sodanaudu iekasēšanas noilguma termiņš

1. Komisijas tiesības īstenot lēmumus, ko Padome pieņēmusi atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1173/2011 8. panta 1. punktam, ir spēkā piecus gadus.
2. Šis periods sākas dienā, kad attiecīgajai dalībvalstij paziņo par Padomes lēmumu.

3. Sodanaudu piedziņas noilguma termiņu pārtrauc jebkāda Komisijas darbība, kuras mērķis ir panākt sodanaudas maksājuma izpildi, vai aptur uz tik ilgu laika periodu, uz kādu saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas lēmumu ir apturēta maksājuma izpilde.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMS

16. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, 2012. gada 29. jūnijā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*

José Manuel BARROSO